

Úhorování jako součást péče o sekundární suché trávníky v kulturní krajině

Helena Chytrá

© Martina Brodská

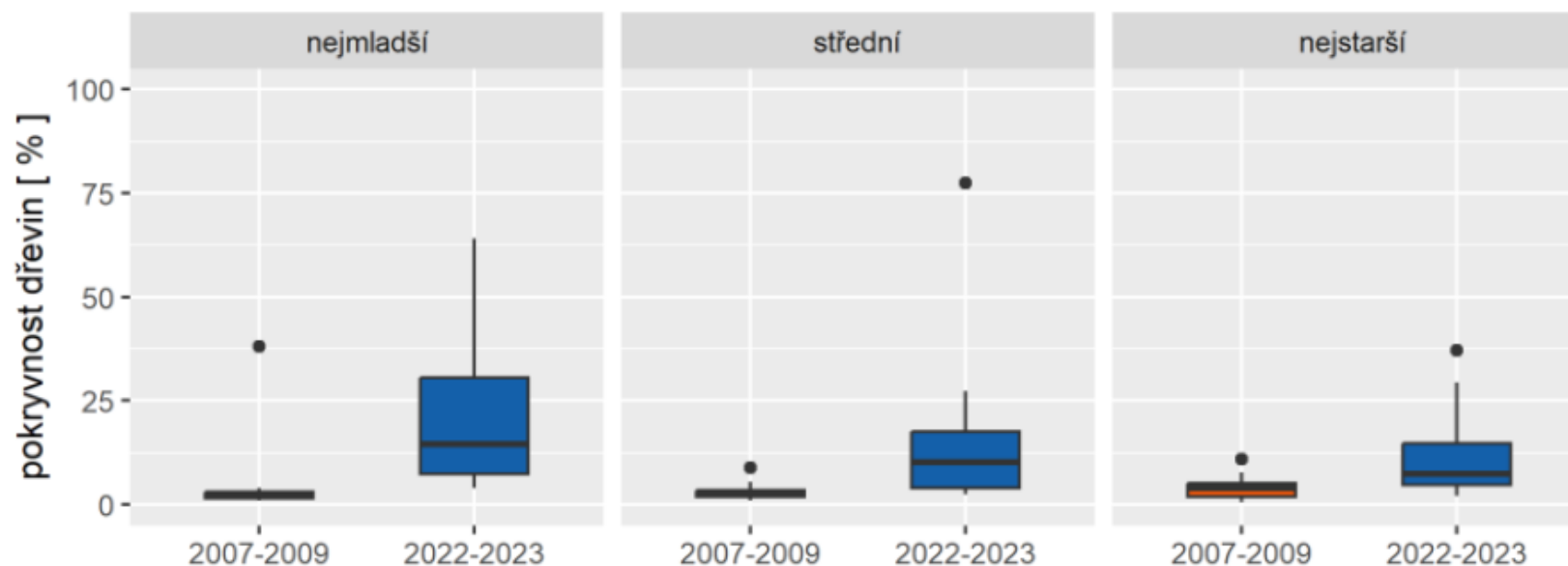
Sukcese stepní vegetace na opuštěných polích jižní Moravy

Diplomová práce

BC. VOJTĚCH SOBOTKA

b) Dunajovické kopce

2007-2009 a 2022-2023; $n = 34$; čas: $p < 0.001$, stáří: $p = 0.725$, interakce: $p = 0.375$

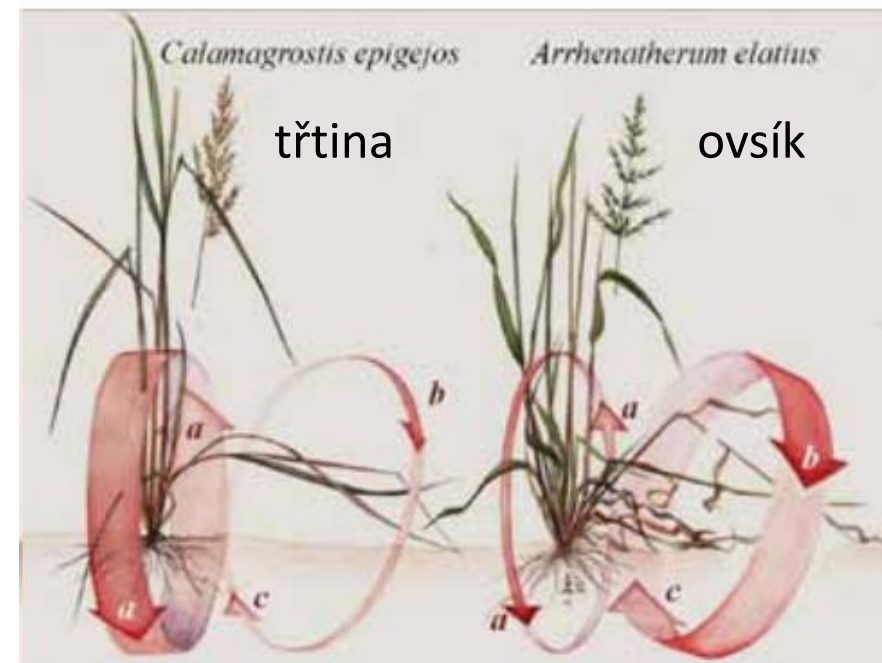

Globální změny – klimatická změna

Globální změny – depozice dusíku

RESEARCH ARTICLE

Vegetation change in acidic dry grasslands in Moravia (Czech Republic) over three decades: Slow decrease in habitat quality after grazing cessation

Martin Harásek | Klára Klinkovská | Milan Chytrý

Biodiversity and Conservation

<https://doi.org/10.1007/s10531-023-02740-6>

ORIGINAL RESEARCH

Significant decline in habitat specialists in semi-dry grasslands over four decades

Klára Klinkovská¹ · Marta Gaia Sperandii¹ · Bohumil Trávníček² · Milan Chytrý¹

Received: 22 February 2023 / Revised: 21 October 2023 / Accepted: 29 October 2023

© The Author(s) 2023

Article

More losses than gains during one century of plant biodiversity change in Germany

<https://doi.org/10.1038/s41586-022-05320-w>

Received: 6 August 2021

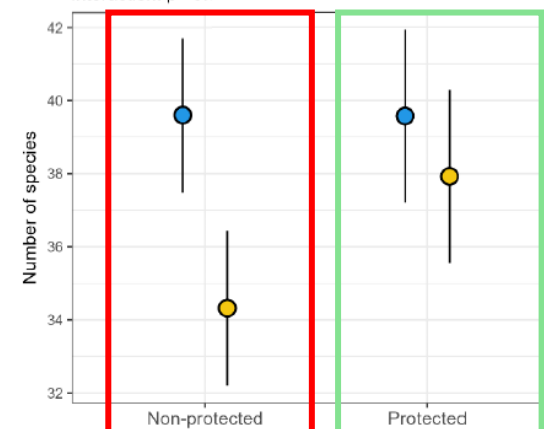
Accepted: 4 September 2022

Published online: 19 October 2022

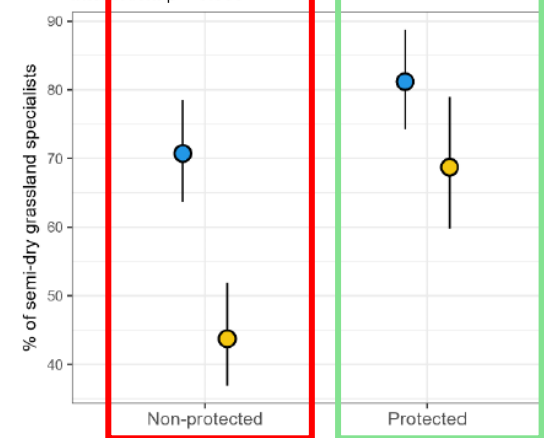
Ute Jandt^{1,2,40}, Helge Bruehlheide^{1,2,40} , Florian Jansen³, Aletta Bonn^{2,4,5}, Volker Grescho^{2,4}, Reinhard A. Klenke^{1,2}, Francesco Maria Sabatin^{1,2,6}, Markus Bernhardt-Römermann^{2,7}, Volker Blüml⁸, Jürgen Dengler^{2,8,10}, Martin Diekmann¹¹, Inken Doerfler¹², Ute Döring¹³, Stefan Dullinger¹⁴, Sylvia Haider^{1,2}, Thilo Heinken¹⁵, Peter Horschler¹⁶, Gisbert Kuhn¹⁷, Martin Lindner^{2,18}, Katrin Metzger¹⁹, Norbert Müller²⁰, Tobias Naaf²¹, Cord Peppeler-Lisbach²², Peter Poschlod²³, Christiane Roscher^{2,24}, Gert Rosenthal²⁵, Sabine B. Rumpf^{14,26,27}, Wolfgang Schmidt²⁸, Joachim Schrautzer²⁹, Angelika Schwabe³⁰, Peter Schwartz³¹, Thomas Sperle³², Nils Stanik²⁵, Christian Storm³³, Winfried Voigt³⁴, Uwe Wegener³⁵, Karsten Wesche^{2,36,37}, Burghard Wittig^{11,38} & Monika Wulf^{21,39}

celkový počet druhů

(a) Number of species per plot
time: $p < 0.001$; protection status: $p = 0.175$;
interaction: $p = 0.053$

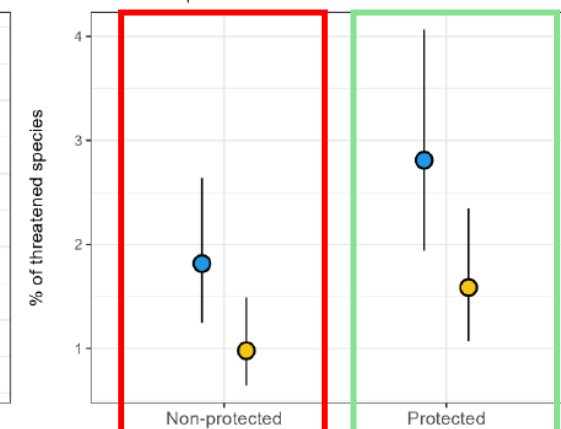
(c) % of semi-dry grassland specialists per plot
time: $p < 0.001$; protection status: $p = 0.005$;
interaction: $p = 0.005$

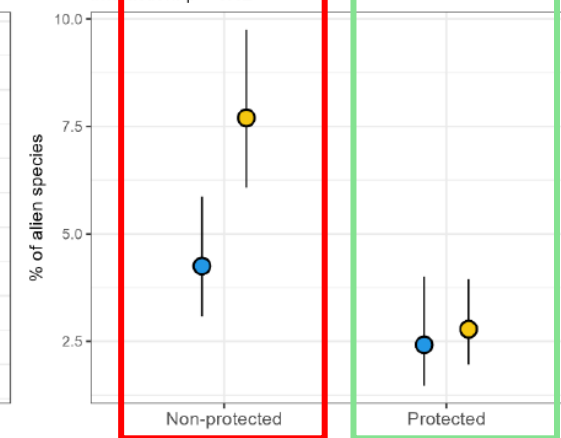
specialisté

ohrožené druhy

(b) % of threatened species per plot
time: $p < 0.001$; protection status: $p = 0.083$;
interaction: $p = 0.856$

(d) % of alien species per plot
time: $p < 0.001$; protection status: $p < 0.001$;
interaction: $p = 0.12$

nepůvodní druhy

© Martina Brodská

© Robert Stejskal

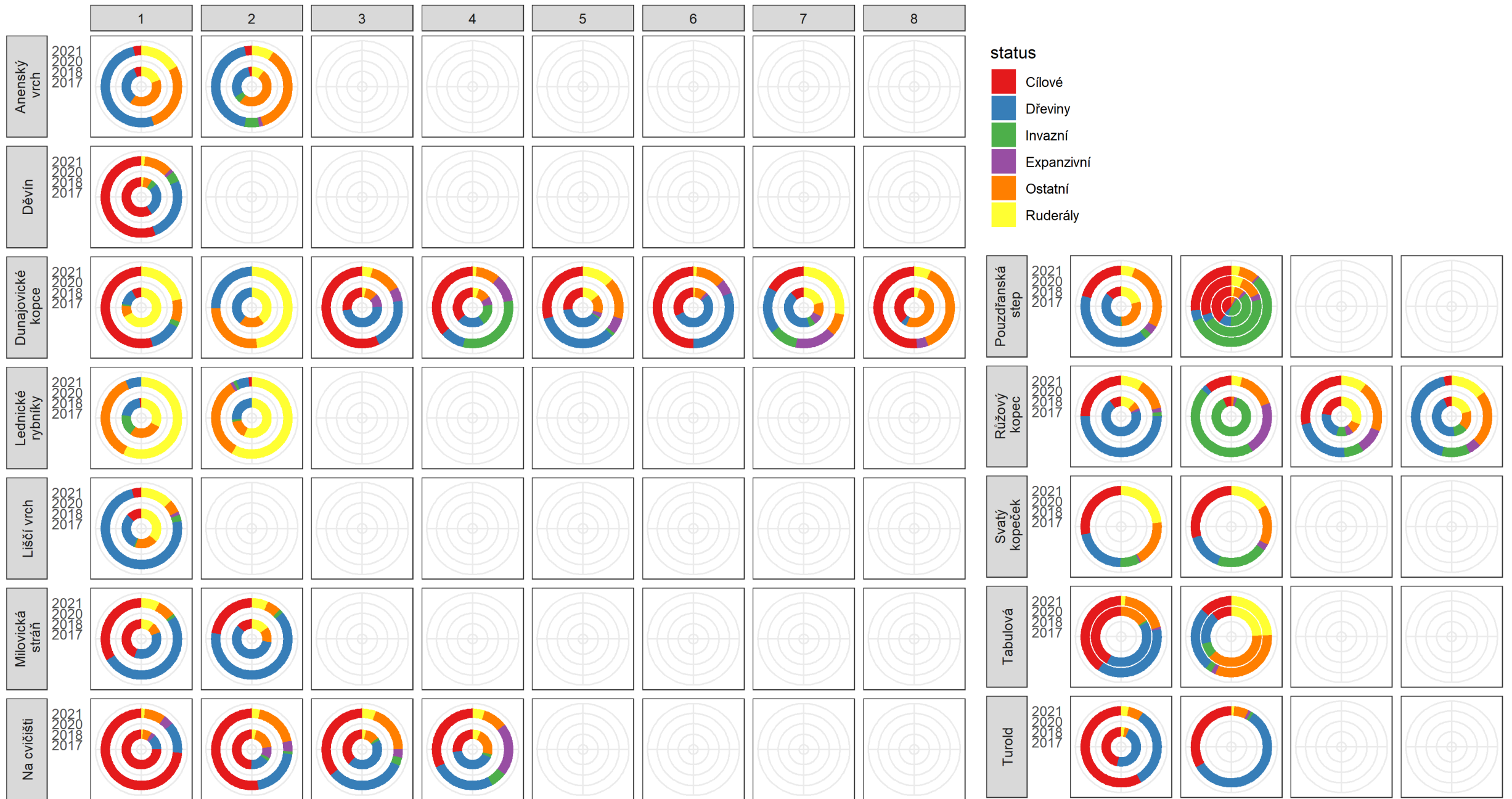

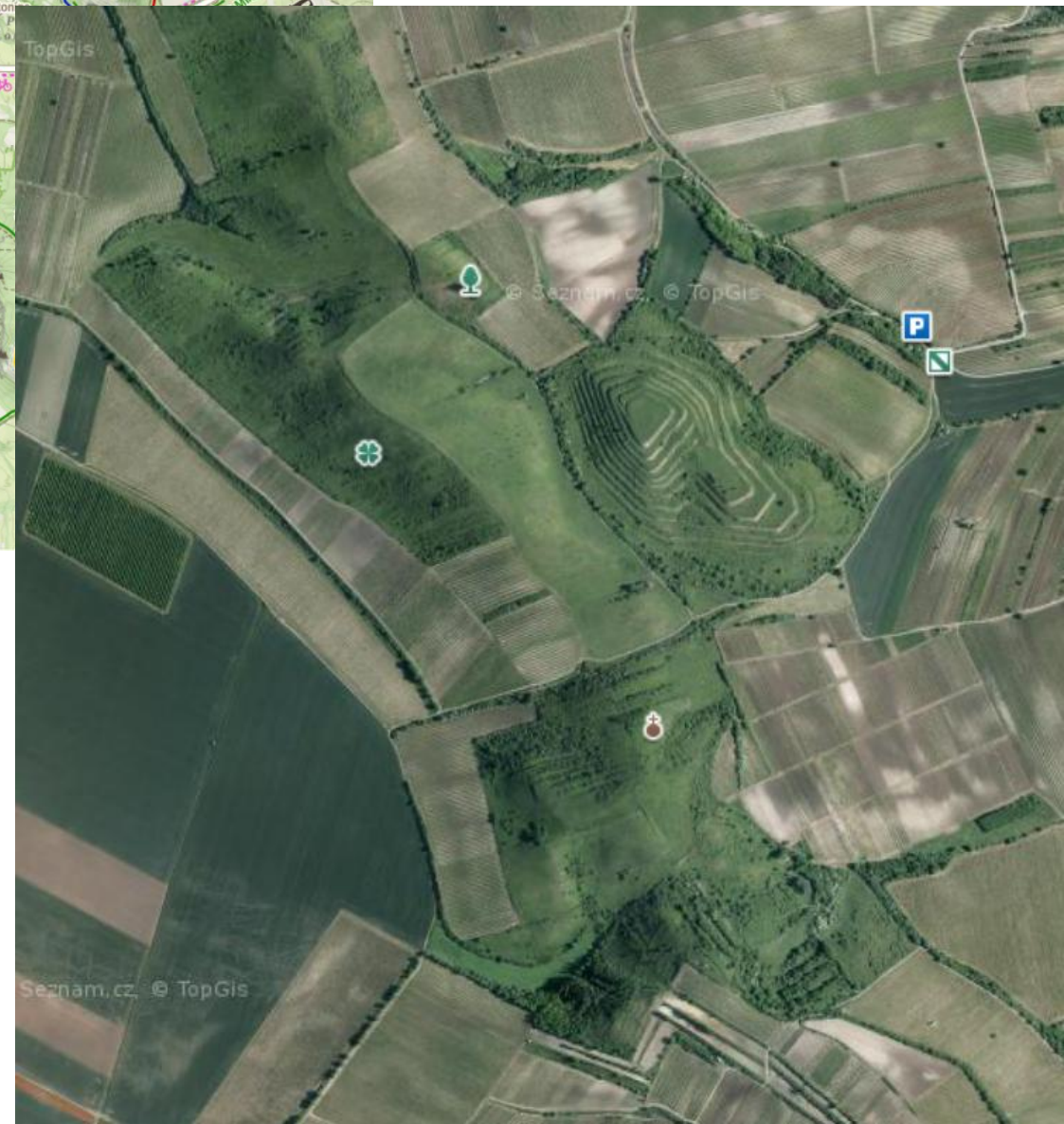
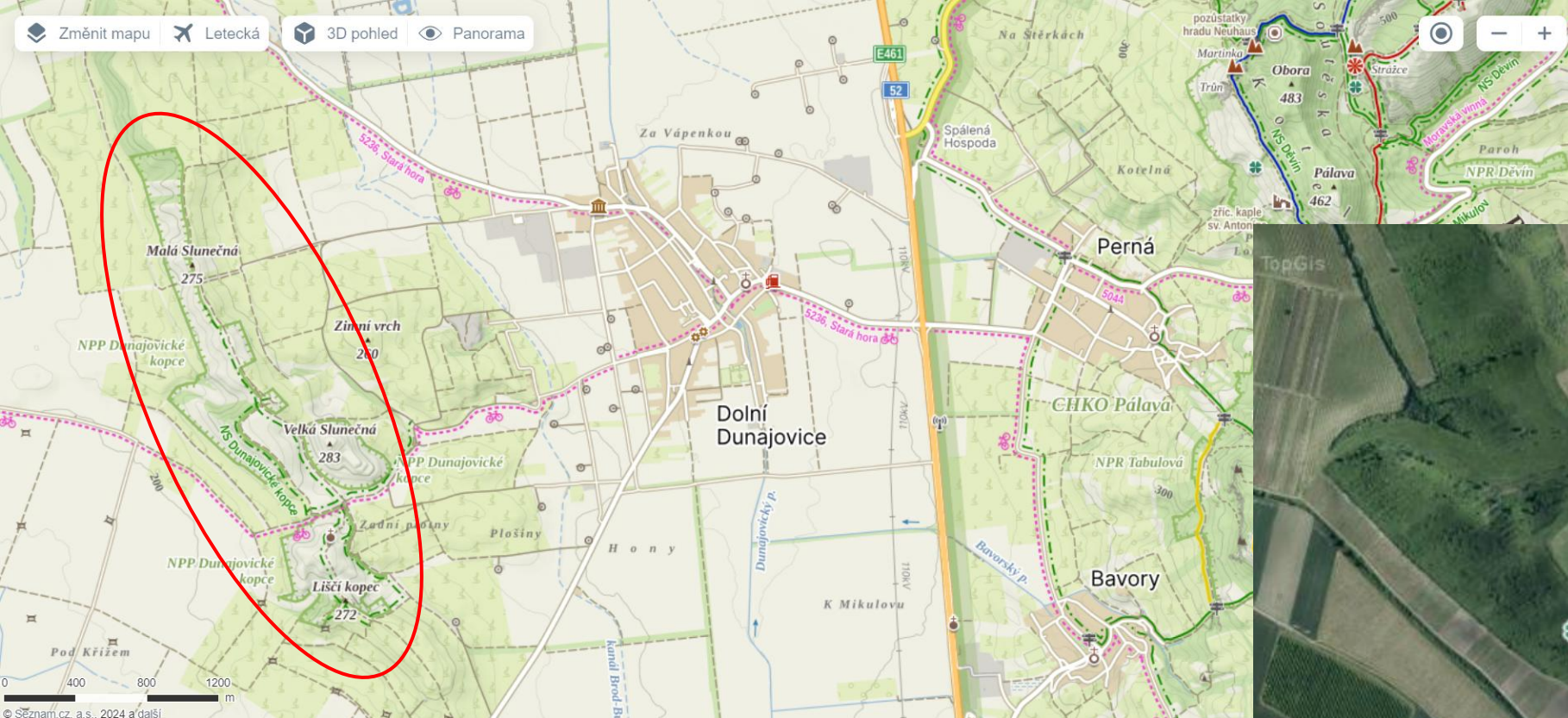

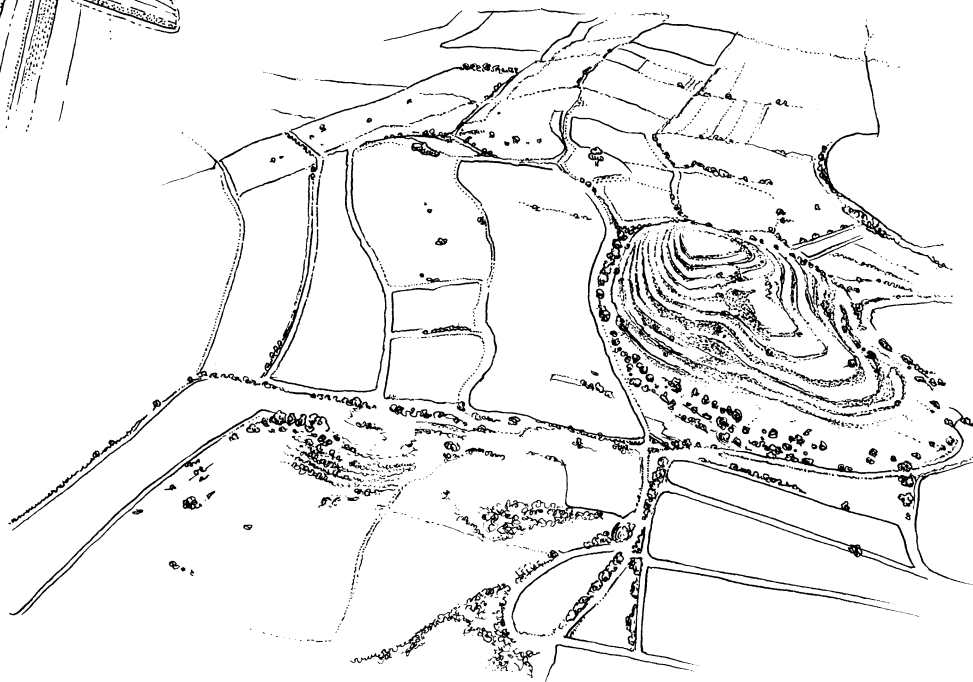
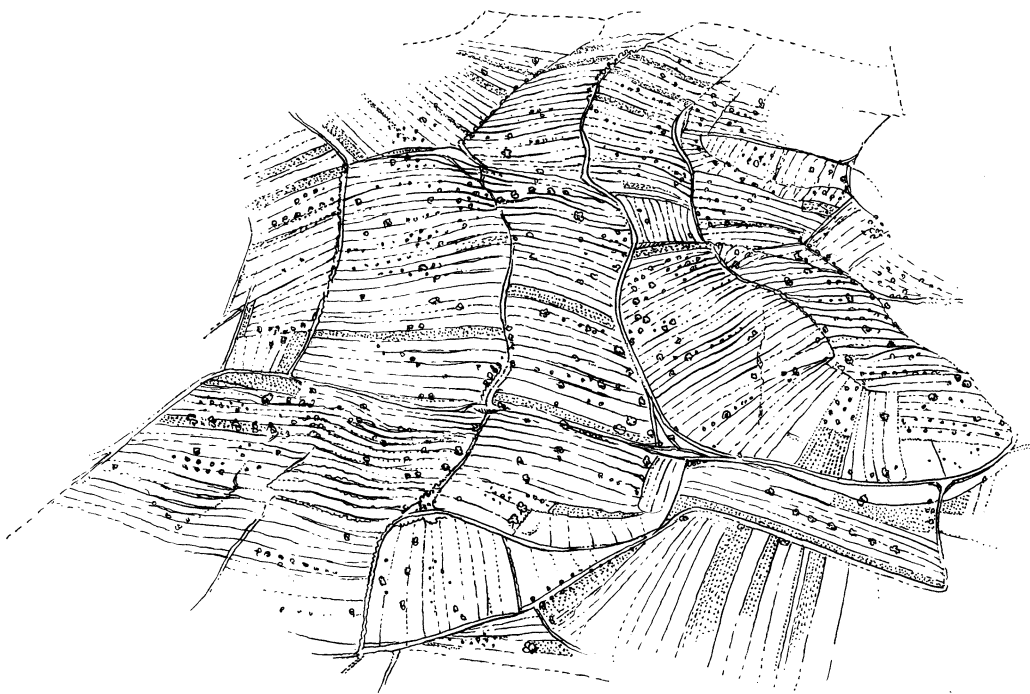

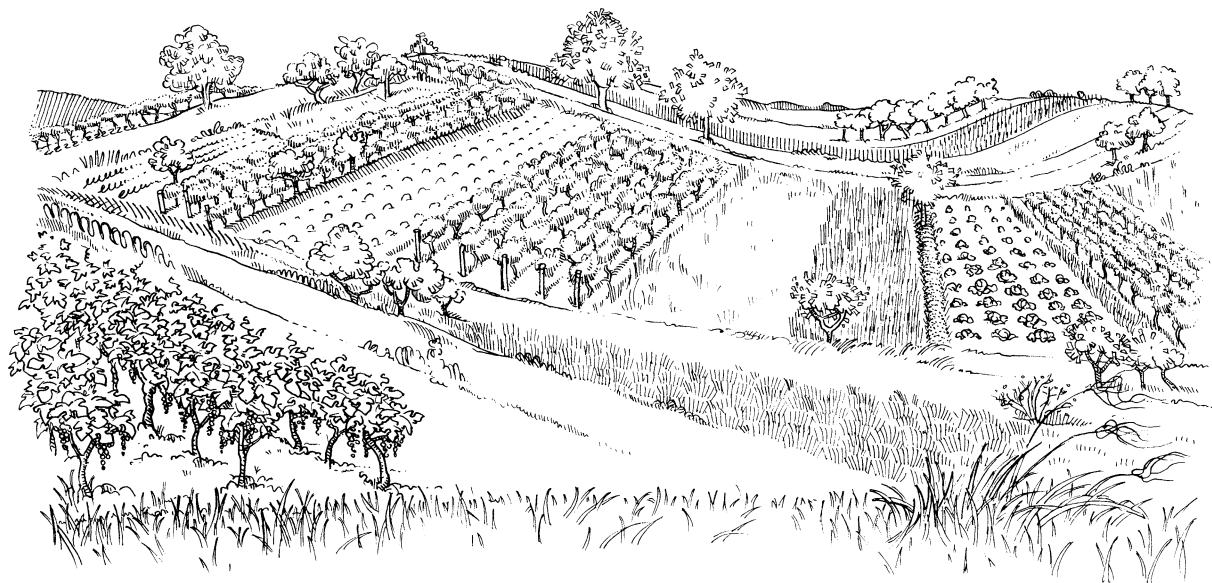

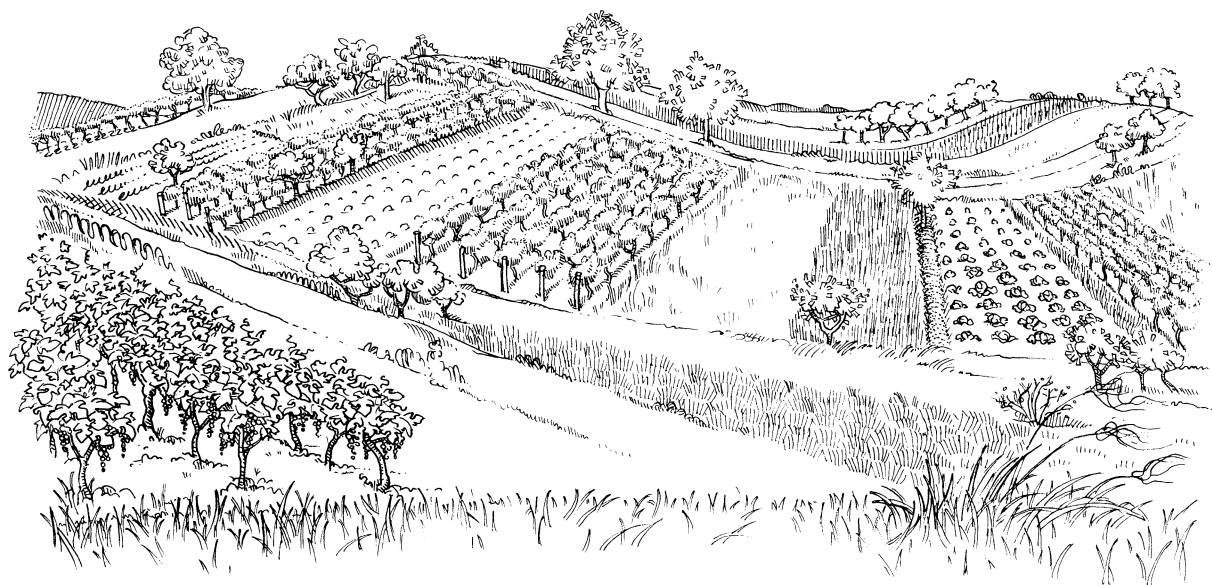

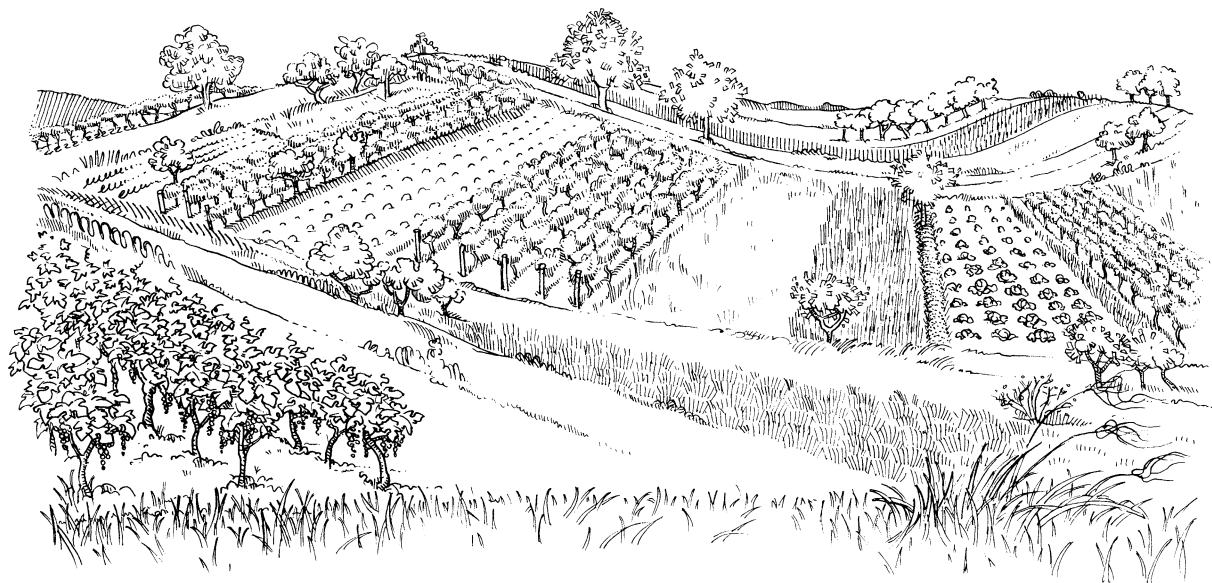

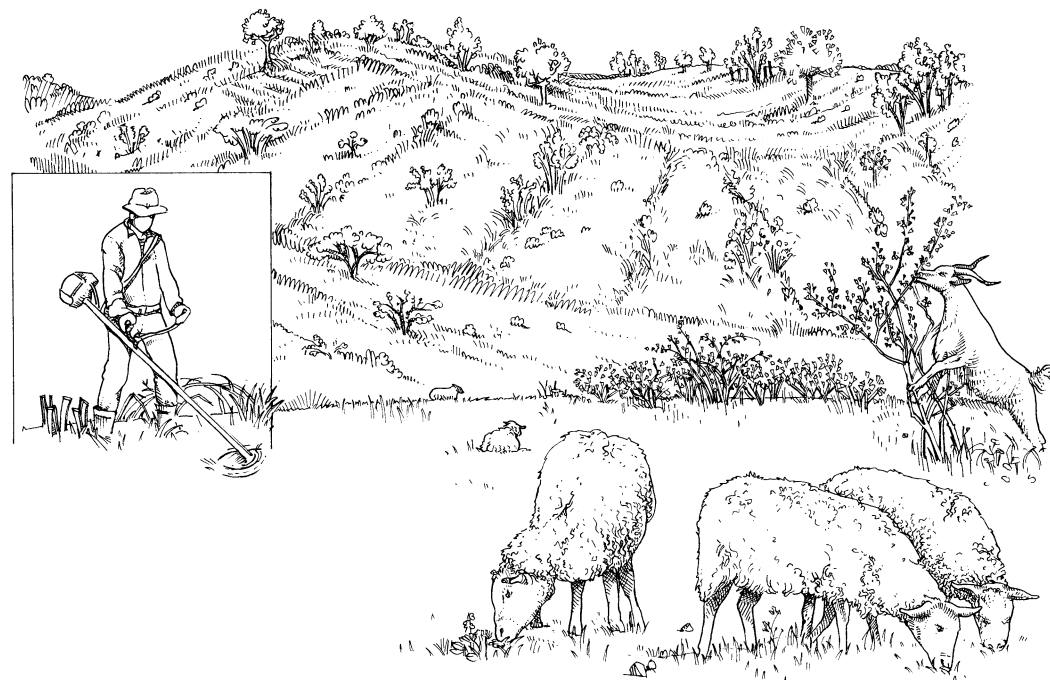
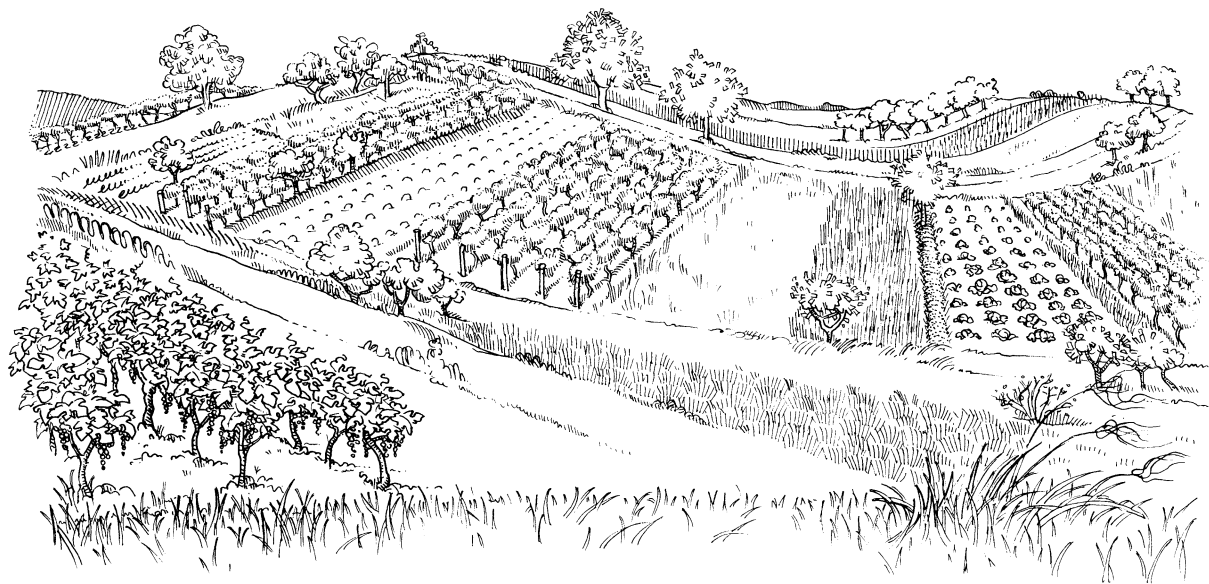

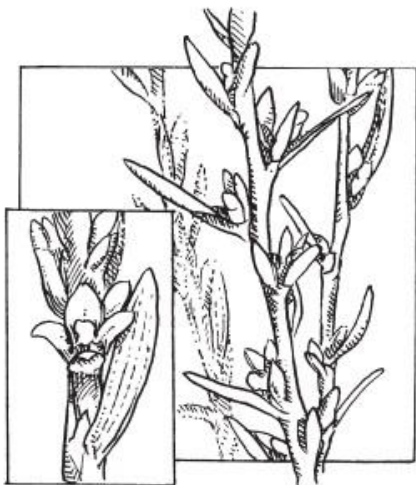

hlaváček letní

vrabečnice roční

zběhovec trojklaný

černucha rolní

© Lucie Vlachová

© Kryštof Chytrý

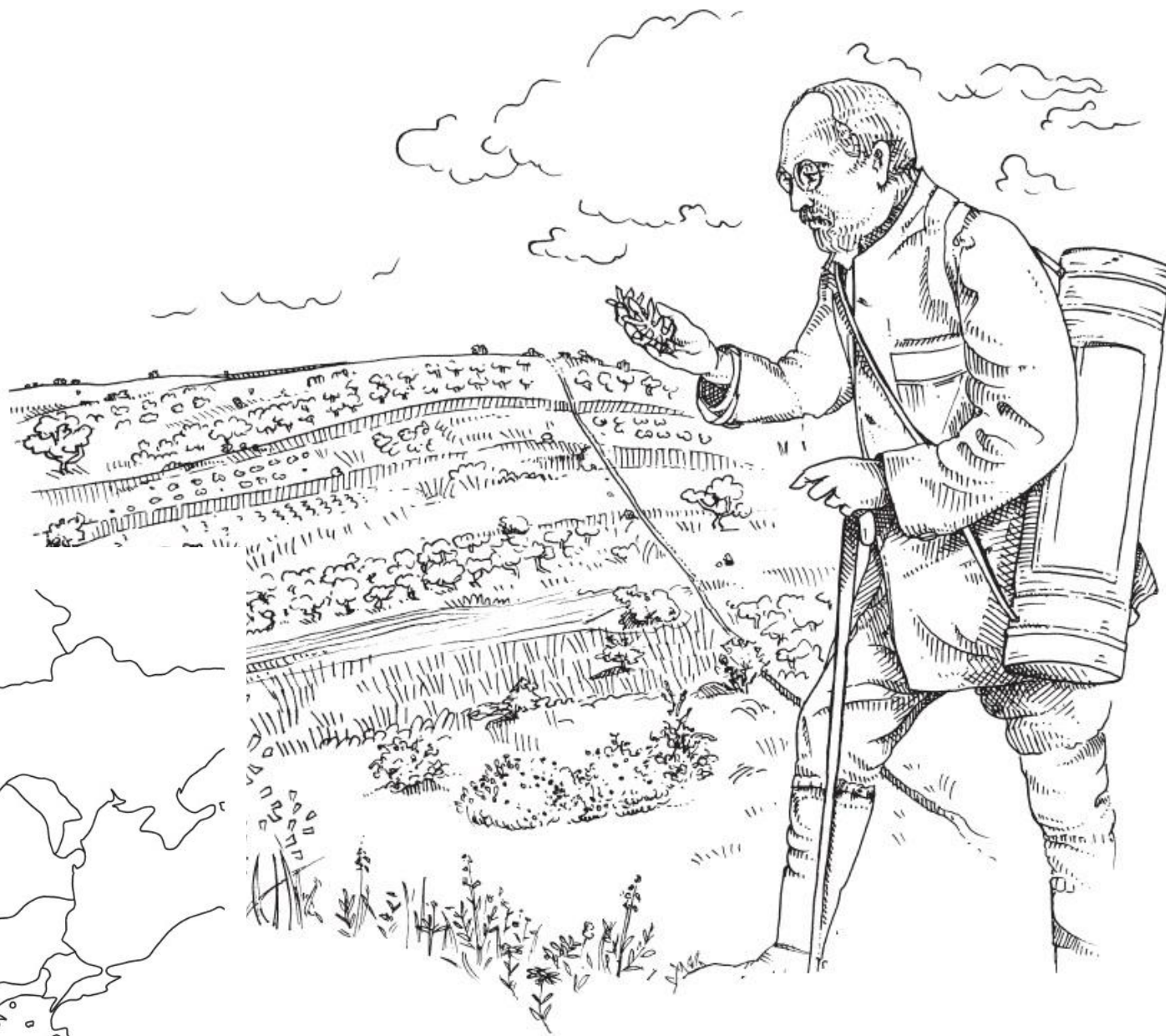

© Lucie Vlachová

Úhorování

- pomocí diskování nebo mělké orby
- detailní znalost flóry a vegetace na lokalitě
- provádí se v zimě/předjaří
- sledovat vývoj
- opakovat
- kombinovat s jiným typem managementu

- ✓ historická políčka
- ✓ suchá osluněná stanoviště
- ✓ v blízkosti druhově bohatých ploch
- ✓ bez invazních druhů v okolí

- ✗ reliktní louky a trávničky
- ✗ mezická úživná stanoviště
- ✗ místa s vyčerpanou půdní semennou bankou cílových druhů
- ✗ s invazními druhy v okolí

Zemědělský výzkum, spol. s r. o. Troubsko
Botanický ústav AV ČR, v.v.i.
Mendelova univerzita v Brně

Uplatněná certifikovaná metodika

Metodika 62/23

Podpora biodiverzity travních porostů pomocí maloplošných úhorů

Mgr. Martina Fabšičová
Ing. Ivana Frei, Ph.D.
Mgr. Martin Jiroušek, Ph.D.
Ing. Sabina Smetanová
Mgr. Jan Šipoš, Ph.D.
Mgr. Filip Trnka, Ph.D.
Mgr. Tomáš Vymyslický, Ph.D.
Ing. Jan Winkler, Ph.D.
Mgr. Magda Zdražilová, Ph.D.

2023

Realizační výstup projektu TA ČR TH04030244 „Zvýšení biodiverzity
a podpora ekosystémových služeb v zemědělské krajině pomocí
alternativních způsobů hospodaření na loukách a pastvinách“.

T A
Č R Program **Epsilon**

Metodika schválena ÚKZÚZ, osvědčení č. 039530/2023

Zemědělský výzkum, spol. s r. o. Troubsko
Botanický ústav AV ČR, v.v.i.
Mendelova univerzita v Brně

Uplatněná certifikovaná metodika

Metodika 58/23

Úhorové hospodaření na loukách a pastvinách

Mgr. Martina Fabšičová
Ing. Ivana Frei, Ph.D.
Mgr. Martin Jiroušek, Ph.D.
Ing. Sabina Smetanová
Mgr. Jan Šipoš, Ph.D.
Mgr. Filip Trnka, Ph.D.
Mgr. Tomáš Vymyslický, Ph.D.
Ing. Jan Winkler, Ph.D.
Mgr. Magda Zdražilová, Ph.D.

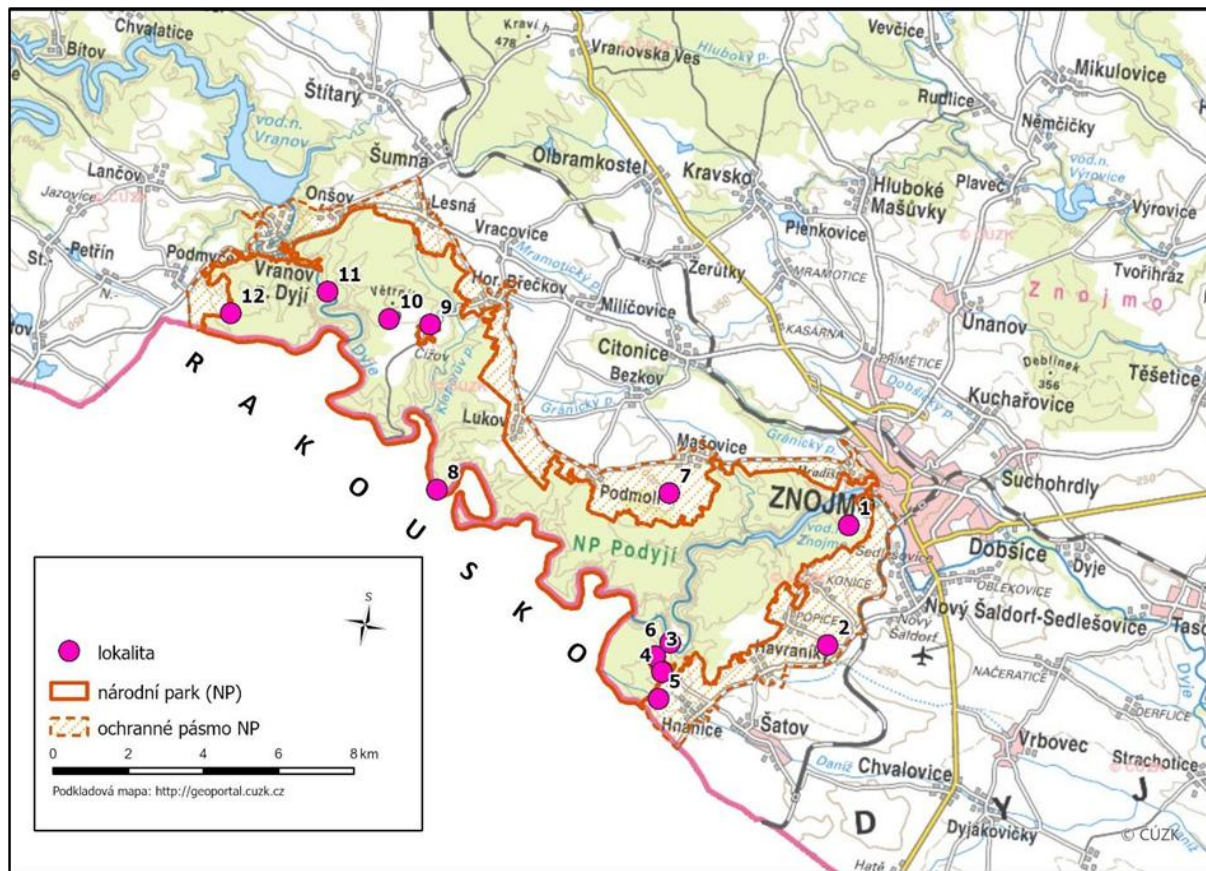
2023

Realizační výstup projektu TA ČR TH04030244 „Zvýšení biodiverzity
a podpora ekosystémových služeb v zemědělské krajině pomocí
alternativních způsobů hospodaření na loukách a pastvinách“.

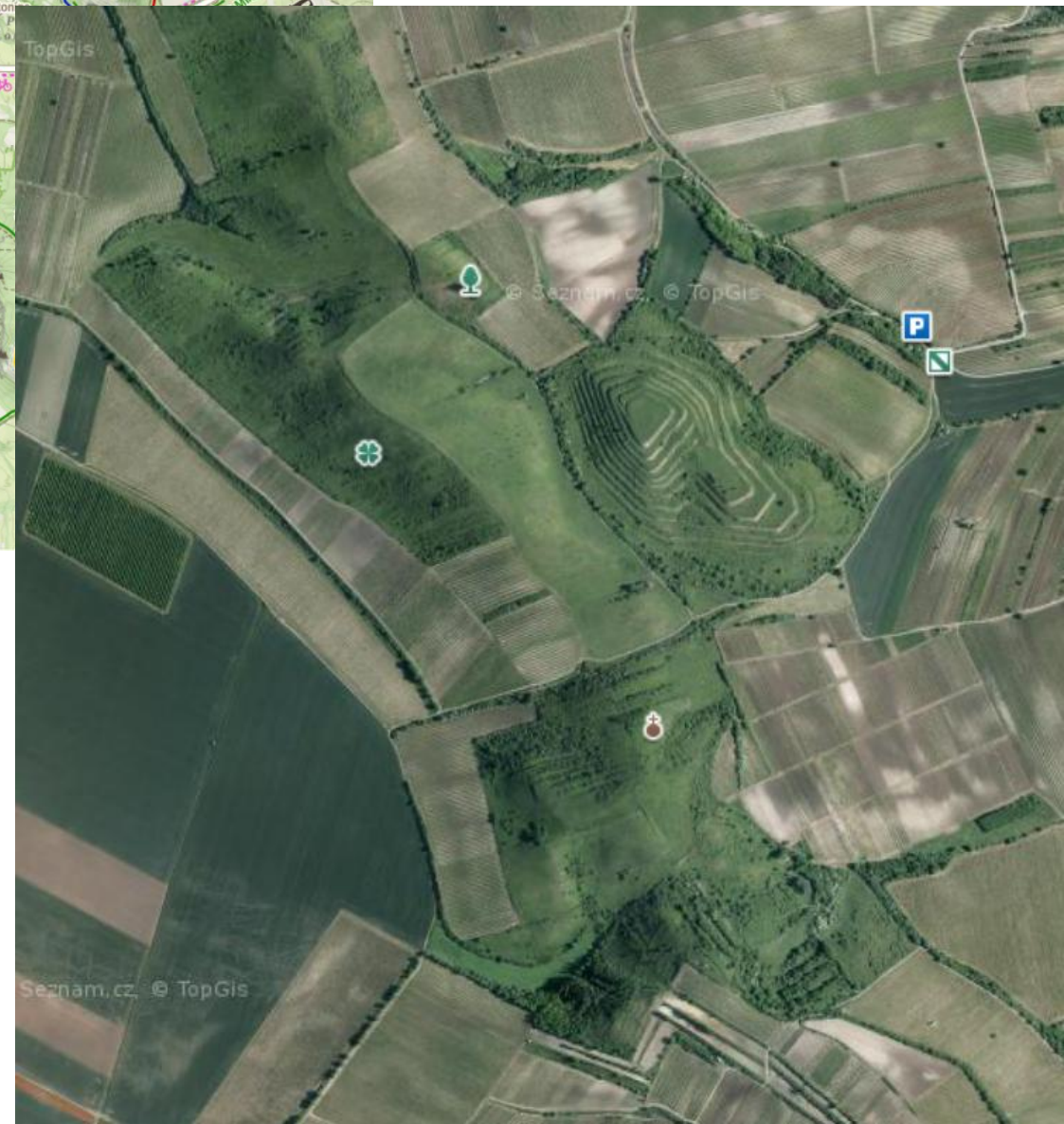
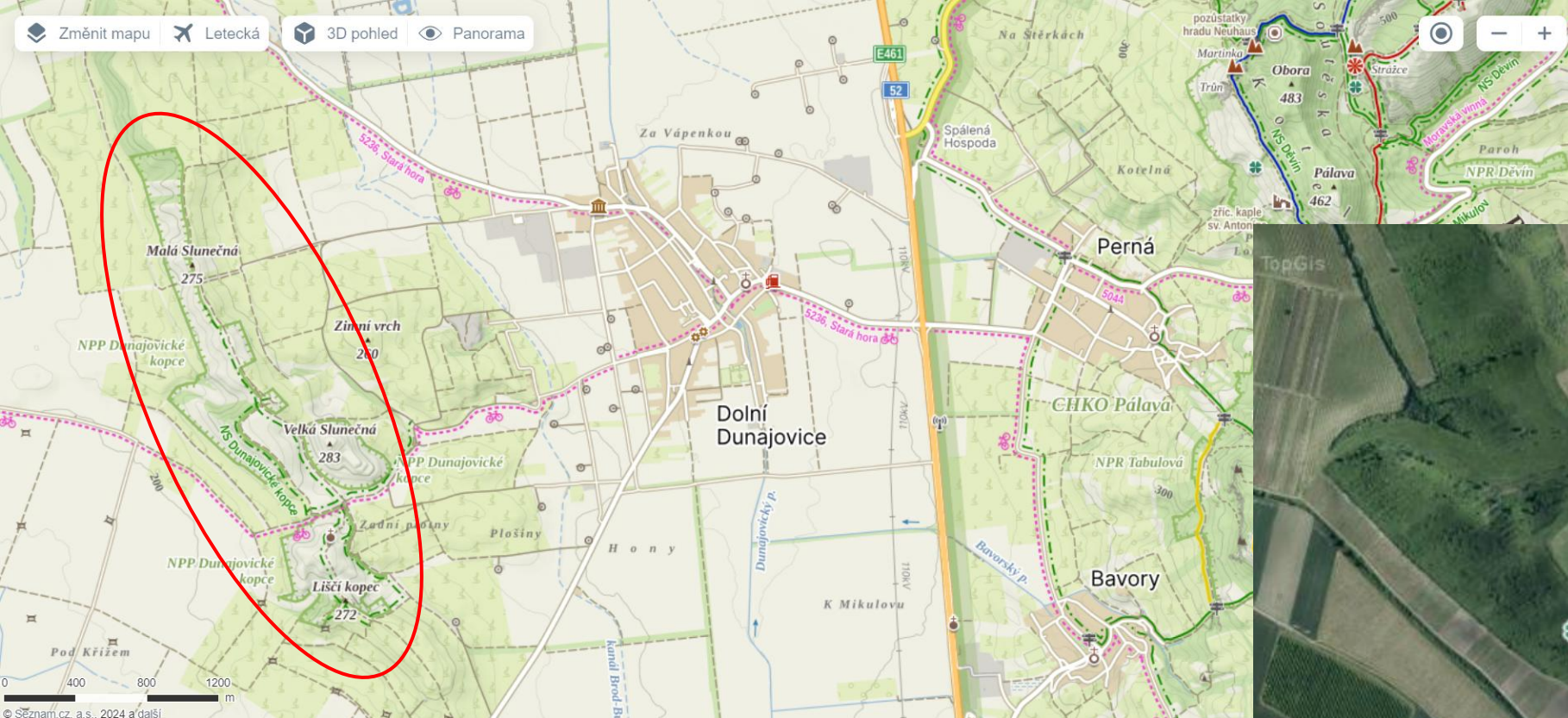
T A
Č R Program **Epsilon**

Metodika schválena ÚKZÚZ, osvědčení č. 039564/2023

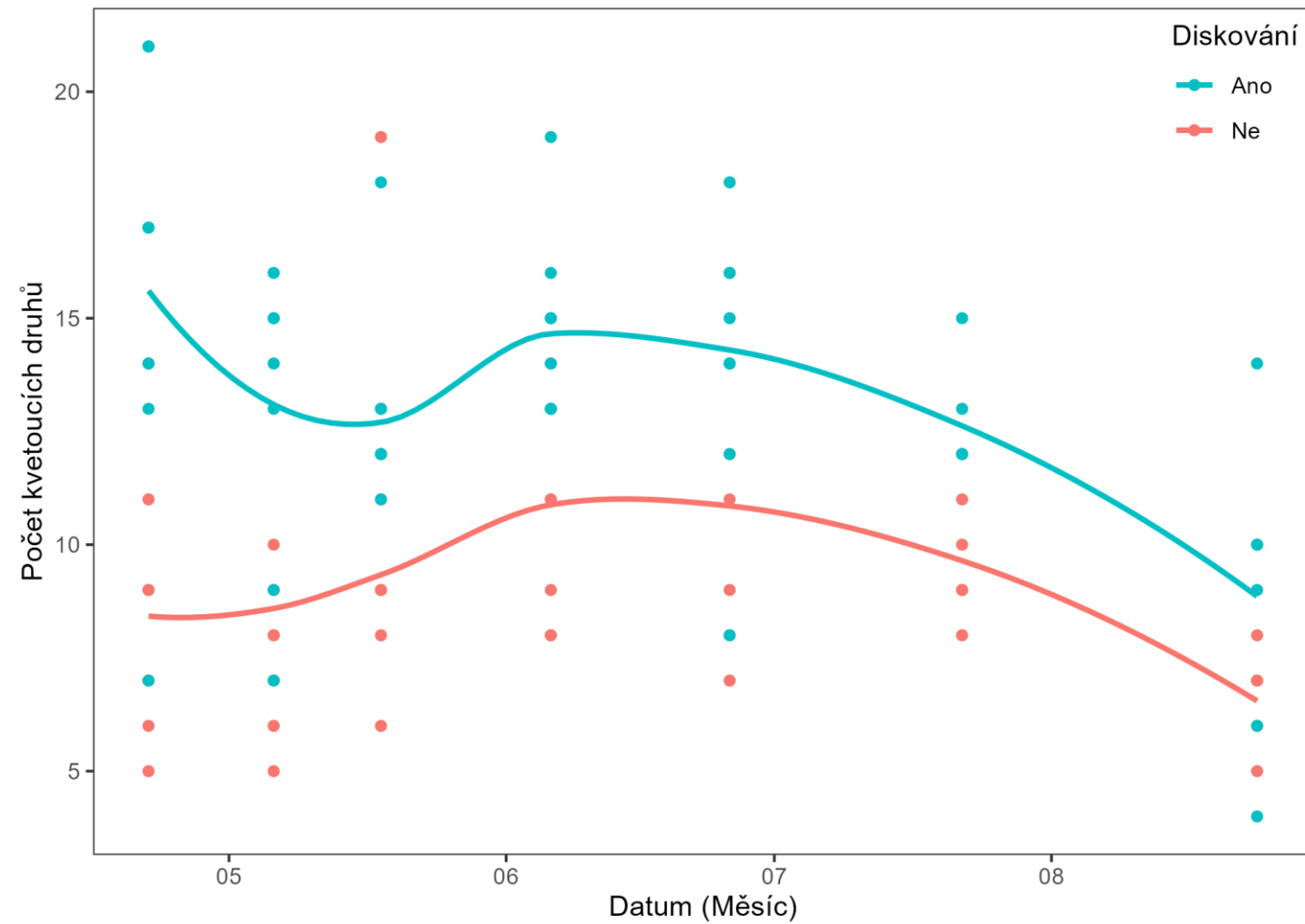

Modifikace úhorování

- orba (diskování) a následné zatravnění „zeleným senem“
- likvidace nežádoucího porostu orbou a následná sukcese
- likvidace nežádoucího porostu orbou a řídké osetí + sukcese
- likvidace nežádoucího porostu orbou a osetí konkurenčně silnou plodinou + sukcese nebo zatravnění „zeleným senem“

zatravnění „zeleným senem“

Modifikace úhorování

- orba (diskování) a následné zatravnění „zeleným senem“
- likvidace nežádoucího porostu orbou a následná sukcese
- likvidace nežádoucího porostu orbou a řídké osetí + sukcese
- likvidace nežádoucího porostu orbou a osetí konkurenčně silnou plodinou + sukcese nebo zatravnění „zeleným senem“

**sukcese na
pooraném
pozemku dříve
zarostlém třtinou
zlatobýlem a keři**

Modifikace úhorování

- orba (diskování) a následné zatravnění „zeleným senem“
- likvidace nežádoucího porostu orbou a následná sukcese
- likvidace nežádoucího porostu orbou a řídké osetí + sukcese
- likvidace nežádoucího porostu orbou a osetí konkurenčně silnou plodinou + sukcese nebo zatravnění „zeleným senem“

Shrnutí

- zemědělská minulost řady rezervací
  - extenzivní ochrannářský management
  - globální změny
  - homogenizace a zarůstání
  - chybí raná sukcesní stádia
  - omezená metapopulační dynamika
-
- experimentovat a vyhodnocovat
  - zvyšovat rozrůzněnost
  - posilovat dynamiku plošek
  - úhorování je nenahraditelnou součástí péče na celé řadě lokalit
  - je třeba jej realizovat na vhodných plochách a monitorovat jeho dopady